

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาก ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพ ความทันสมัย ความสะดวก รวดเร็ว และประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ที่หลากหลาย อาทิ การประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม นันทนาการและการศึกษา ประกอบกับเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นตลอดเวลา หลายประเทศได้กำหนดให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นยุทธศาสตร์หลักอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นศูนย์รวมของสารสนเทศและความรู้แขนงต่าง ๆ ที่ใหญ่ที่สุดในโลกและกำลังเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบันคือ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า อินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ครอบคลุมทั่วโลก เชื่อมโยงฐานข้อมูลนานาชาติจำนวนมหาศาลเข้าด้วยกัน ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณค่าและมีความสำคัญทางการศึกษา (น้อย คั่นชั่งทอง, 2549 : 1) สำหรับประเทศไทยรัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2559) ซึ่งมีแนวนโยบายให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ โดยเห็นว่าปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากการศึกษามีได้จำกัดอยู่เพียงในห้องเรียนหรือในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในทุกเรื่องทั้งที่เป็นความรู้วิชาการทั่วไป ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยได้ในทุกที่และทุกเวลา ดังนั้นการที่จะให้ทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดกระบวนการทัศน์ใหม่ในวงการศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้วว่า อินเทอร์เน็ตเป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์จำนวนมากจากทั่วโลกเข้าด้วยกัน เป็นแหล่งสารสนเทศขนาดใหญ่สามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน นักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการศึกษาค้นคว้าได้อย่างกว้างขวางเนื่องจาก

ปัจจุบันเป็นยุคของการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นอินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้า ค้นหาข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่อำนวยความสะดวก อินเทอร์เน็ตจะช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและระยะทางในการแสวงหาความรู้ ดังที่ครรชิต มาลัยวงศ์ (2545) กล่าวไว้ว่า อินเทอร์เน็ตจึงเป็นเครื่องมือทางปัญญา และเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทในยุคปัจจุบันนี้ โดยการนำความรู้ การเชื่อมโยงแหล่งความรู้มาประกอบกัน เพื่อให้ผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ จึงนับว่าอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อวงการศึกษากาลังมีการขยายการใช้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) ได้คาดการณ์แนวโน้มสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาไทยไว้หลายประการอันจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นพื้นฐานแนวโน้มในอนาคต เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาไทยซึ่งแนวโน้มสำคัญประการหนึ่งคือการปรับเปลี่ยนสถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นสถาบันอุดมศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การเรียนแบบ e-education หรือ e-learning เป็นที่นิยมมากขึ้น ในอนาคตจะมีการวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เนื้อหาหลักสูตรบนฐานอิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน และการผลิตผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในระดับมหาวิทยาลัยจะมีการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีเครือข่ายครอบคลุมกว้างขวาง ซึ่งจะมีประโยชน์ในการเพิ่มโอกาสเข้าสู่การอุดมศึกษาสำหรับผู้อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา อินเทอร์เน็ตจะมีบทบาทและเป็นสื่อสำคัญของการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะอินเทอร์เน็ตนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการเรียนของนักศึกษาซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลหลายแหล่งที่มีอยู่จำนวนมากในอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาอ้างอิงหรือประกอบการเรียน นักศึกษาสามารถใช้คุณสมบัติของอินเทอร์เน็ต และใช้บริการต่าง ๆ ของอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ ทั้งหมด 4 แห่ง มีเพียง 3 แห่งที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีคณะบริหารธุรกิจ คือมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ วิทยาลัยตาปี และวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ จากการสำรวจจำนวนนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่นิยมเลือกเรียนทางด้านการบริหารธุรกิจ ซึ่งนักศึกษาที่ศึกษาในคณะบริหารธุรกิจจำเป็นต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลที่ทันสมัยและกว้างขวางมาประกอบการเรียนด้วยตนเองนอกจากความรู้ที่ได้จากชั้นเรียน ปัจจุบันในแวดวงธุรกิจทุกกลุ่มทุกระดับมีการใช้อินเทอร์เน็ตทำธุรกรรมกันมาก นักศึกษาในขณะนี้จึงต้องใช้อินเทอร์เน็ตให้ได้คล่องตั้งแต่ยังศึกษาอยู่เพื่อที่ว่าเมื่อจบออกไปทำงานในแวดวง

นี้จะได้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงานได้ทันที ดังนั้นการค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจึงช่วยสนับสนุนข้อมูลด้านการเรียน ทำให้สามารถก้าวทันในยุคที่ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้าและมีการแข่งขันสูง นักศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ สถาบันการศึกษาได้ตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการเรียน การศึกษาและการจัดการเกี่ยวกับการเอื้ออำนวยให้นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษากันอย่างทั่วถึง โดยการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตภายในสถาบันการศึกษา แต่อย่างไรก็ดี ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษว่านักศึกษามีการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตมากน้อยเพียงไร ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อะไรและมีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไรบ้าง

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการบริการอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในเชิงบวกก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้จำแนกตามเพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีการศึกษา

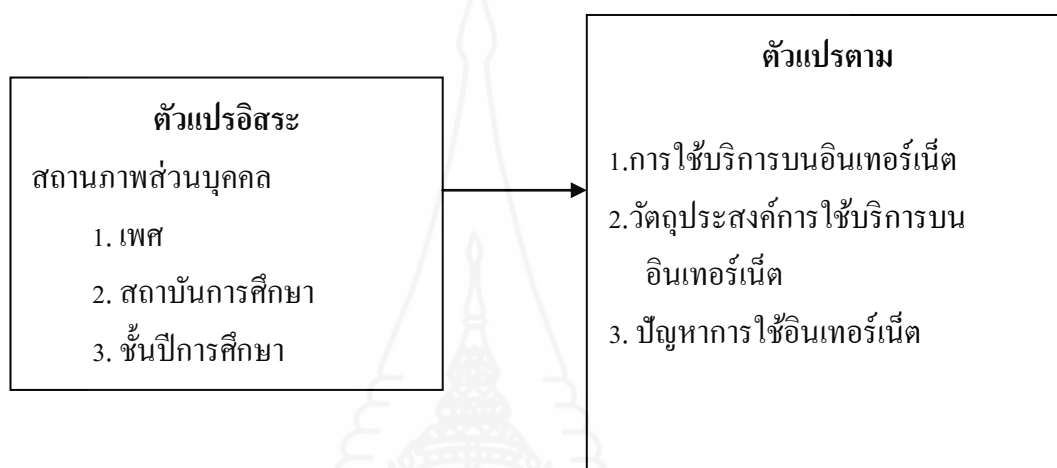
2.3 เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้

2.4 เพื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้จำแนกตามเพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีการศึกษา

2.5 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้

2.6 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้จำแนกตามเพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีการศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.2 นักศึกษาที่ศึกษาสถาบันการศึกษาต่างกันมีการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.3 นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีการศึกษาต่างกันมีการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.4 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีวัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.5 นักศึกษาที่ศึกษาสถาบันการศึกษาต่างกันมีวัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.6 นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีการศึกษาต่างกันมีวัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.7 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาในการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.8 นักศึกษาที่ศึกษาสถาบันการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
- 4.9 นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

5. ขอบเขตงานวิจัย

ประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ วิทยาลัยตาปี และวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 3,009 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ 3 แห่งโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 341 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโควตา (Quota Stratified Random Sampling) แบ่งตามสถาบันการศึกษา ชั้นปีการศึกษา และเพศ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 480 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง สภาพการใช้ ปริมาณการใช้และวัตถุประสงค์การใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ ซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

6.1.1 สภาพการใช้ หมายถึง พฤติกรรมและลักษณะในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เช่น ประสิทธิภาพในการใช้อินเทอร์เน็ต ความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต สถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต ช่วงเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ต และ บริการบนอินเทอร์เน็ตที่เข้าใช้มากที่สุด

6.1.2 ปริมาณการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง ความมากน้อยในการใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการถ่ายโอนข้อมูล บริการเว็บไซต์เว็บ บริการสนทนาออนไลน์ และบริการกระดานข่าว

6.1.3 วัตถุประสงค์การใช้บริการบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายหลักที่นักศึกษาใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล บริการเว็บไซต์เว็บ บริการสนทนาออนไลน์ และบริการกระดานข่าว

6.2 ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้ใช้ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ มีไวรัสคอมพิวเตอร์ ความล่าช้าในการเข้าถึงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

บุคลากรในการให้คำแนะนำปรึกษาหาความรู้ความชำนาญ นักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ความทันสมัยของข้อมูลสารสนเทศ

6.3 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ วิทยาลัยตาปี และวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

6.4 นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ ของสถาบันการศึกษา 3 แห่ง ในปีการศึกษา 2554

6.5 ชั้นปีการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นปีตามหลักสูตรการศึกษาของสถาบันศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงการใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้ และปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ เพื่อเสนอแนะ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการจัดการและให้บริการอินเทอร์เน็ตต่อไป

7.2 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การจัดหลักสูตรและการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตแก่นักศึกษา

7.3 ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สนใจต่อไป